

สรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาเรื่อง รายงานพิเศษ คุณภาพชีวิต ชาว 9 อสมท. นั้นเป็นผลจากการฝึกงานภายนอกตามหลักสูตรปริญญาตรีของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยผู้เขียนได้ฝึกงานกับฝ่ายข่าวโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อสมท. ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2529 - เดือนมกราคม 2530 เป็นเวลาประมาณ 2 เดือน เนื่องจากผู้เขียนมีความสนใจในการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการเสนอข่าวประจำวันของสถานีฯ ดังกล่าวอยู่ก่อนแล้ว โดยเฉพาะการนำเสนอรายงานพิเศษ คุณภาพชีวิต ซึ่งมีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ คือ เป็นสารคดีเชิงข่าวที่คู่สมชาย ๆ และให้รายละเอียดของเหตุการณ์มากกว่าข่าวปกติ จึงทำให้ผู้เขียนสนใจที่จะไต่หาคืบถึงเบื้องหลังรายการนี้

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ขอบเขตการศึกษาเฉพาะรายงานพิเศษในส่วนที่เป็นคุณภาพชีวิตเนื่องจากรายงานพิเศษนั้นประกอบด้วยหลายส่วนคือ รายงานพิเศษทั่วไป รายงานพิเศษคุณภาพชีวิต รายงานศิลปะวัฒนธรรม บันเทิง และข่าว 9 อสมท. ข้อจำกัดในการศึกษาค้นคว้าคือผู้เขียนไม่สามารถไปฝึกงานกับทีมงานคุณภาพชีวิตโดยตรง เนื่องจากปัญหาค่าเงินเวลาที่กระชั้นชิดเกินไป แต่ผู้เขียนได้พยายามรวบรวมข้อมูลจากหลาย ๆ ด้าน ทั้งจากการสัมภาษณ์บุคคลาวลดี ซึ่งเป็นเจ้าของรายการโดยตรงและผู้เกี่ยวข้อง โดยการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ เช่น จากบทค้นฉบับของรายการ โดยการดูรายงานนี้จากวิดีโอเทปที่บันทึกไว้ประกอบการศึกษาและวิเคราะห์ สำหรับประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือทำให้ทราบถึงรูปแบบและวิธีการนำเสนอ ทราบถึงขั้นตอนการผลิตรายงานพิเศษ คุณภาพชีวิต รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษารายงานพิเศษในส่วนที่เหลือซึ่งผู้เขียนยังไม่ได้ศึกษา

จากการศึกษาพบว่า รายงานพิเศษ "คุณภาพชีวิต" มีรูปแบบการนำเสนอในลักษณะสารคดีเชิงข่าว ซึ่งหมายถึงการเสนอบันทึกเรื่องราวรายละเอียดพร้อมทั้งอธิบายตีความหมายของเหตุการณ์ให้ผู้ชมเข้าใจได้ยิ่งขึ้น ความยาวการนำเสนอโดย

เฉลี่ย 2 - 5 นาทีต่อ 1 เรื่อง วิธีการนำเสนอไฮของค้ประกอบหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นคำบรรยายที่สละสลวย ภาพที่ให้อารมณ์ การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง การลำดับเรื่องราวได้อย่างน่าติดตามและดูสบาย ๆ เฟลีน ๆ กว่าชาวปกติ โดยเฉพาะภาษาที่ใช้ในคอนข้างจะเป็นภาษาที่ฟังเข้าใจง่ายกว่าคือ เป็นภาษาสนทนามากกว่าภาษาเขียน ส่วนชานันคอนข้างจะใช้ภาษาเป็นทางการ นอกจากนั้นยังพึดพิดันเรื่องภาพอีกด้วย กังนั้นจึงใช้เวลาการถ่ายภาพเพื่อเก็บ (Stock) ภาพต่อเรื่องมากกว่าชาวปกติ และการลำดับเรื่องราวจะมีลักษณะไว้ความสนใจ กล่าวคือจะเริ่มเรื่องด้วยการไม่เข้าสู่เนื้อเรื่องโดยตรงแต่จะค่อย ๆ เปิดเผยคลี่คลายจุดสำคัญของเรื่องทีละน้อยต่างจากชาวปกติที่จะเข้าสู่ประเด็นสำคัญของเรื่องทันที เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมไทยทุกระดับฐานะอาชีพ ทั้งในระดับท้องถิ่นและประเทศ เป็นเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของประชาชน (Human Interest) เกี่ยวกับใกล้ชิดกับผู้ชม ขั้นตอนการผลิตรายการ เริ่มจากการกำหนดเรื่องที่จะทำพร้อมทั้งหาข้อมูล จากนั้นจะทำการบันทึกภาพ เขียนบท บันทึกเสียง และตัดต่อเป็นขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งทั้งการ เขียนบท บันทึกเสียง และตัดต่อนี้ เจ้าของรายการคือคุณคาวลดี วงศ์วีวงศ์ จะเป็นผู้ลงมือทำเองทั้งหมด วัตถุประสงค์ของรายการนี้ตั้งเอาไว้วางจะเสนอสิ่งที่เป็นปัญหาในสังคมเพื่อให้ทุกคนช่วยกันแก้ไขนั้นปรากฏว่าได้รับการสนองตอบในระดับหนึ่ง

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้เขียนได้ค้นพบปัญหาซึ่งขอแยกออกเป็น 2 ประเด็นคือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้เขียน ปัญหาในส่วนนี้มีสาเหตุมาจาก 2 ทาง คือ เบื้องแรก ผู้เขียนไม่รอบคอบในการยื่นจดหมายฝึกงาน ค่อยเข้าใจว่าผู้ผลิตรายงานพิเศษคือ ฝ่ายข่าวโทรทัศน์ของ 9 อสมท. จึงได้ยื่นจดหมายขอฝึกงานกับฝ่ายข่าวดังกล่าว จึงทำให้พลาดโอกาสในการฝึกงานกับทีมงานคุณภาพชีวิต ของบริษัทแปซิฟิคอินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนที่รับจ้างผลิตข่าวเสริมให้กับช่อง 9 อสมท. และเป็นผู้ผลิตรายงานพิเศษ ประการที่สองนั้นเป็นเพราะผู้เขียนมีเวลาในการศึกษาเรื่องนี้

ค่อนข้างจะน้อยเนื่องจากมีภาระที่ต้องเรียนอีก 2 วิชาในขณะที่ต้องฝึกงานไปด้วยจึงเป็นเรื่องที่หนักเอาการอยู่ ทำอะไรได้ไม่เต็มที่อย่างที่ตั้งใจ ซึ่งเรื่องนี้นักศึกษาคณะวารสารศาสตร์ฯ ประสบมาทุกวัน แต่อย่างไรก็ตามสิ่งนี้ผู้เขียนคิดว่าไม่ใช่ปัญหาร้ายแรงจนน่ากลัวหรือน่าหวาดวิตกสำหรับท่านที่เป็นนักศึกษาคณะวารสารศาสตร์ฯ และต้องเขียนสารนิพนธ์ในรุ่นต่อไป เพราะเรื่องนี้จะเป็ปัญหาหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยบุคคล ความขยัน ความตั้งใจ และความสามารถเฉพาะตัวในการจัดระบบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้ท่านไม่มีปัญหากับการฝึกงานและการเขียนสารนิพนธ์

2. ปัญหาเกี่ยวกับรายการ ผลของการศึกษารายงานพิเศษ คุณภาพชีวิต
ครั้งนี้ ผู้เขียนได้มองเห็นปัญหาที่คือ รายการนี้มีผู้รับนิคชอบค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับความถี่ในการนำเสนอคือสัปดาห์ละ 5 ครั้ง ซึ่งผู้เขียนคิดว่าค่อนข้างจะเป็นงานที่หนักสำหรับผู้รับนิคชอบ ซึ่งขณะนี้มีทีมงานหลักอยู่ทีมเดียว ผู้สื่อข่าวหรือผู้รายงานข่าวซึ่งรับนิคชอบทั้งการรายงาน การเขียนบท การตัดต่อโดยส่วนใหญ่แล้วมีคุณลควาล์ดีเพียงคนเดียว การที่ท่องเที่ยวระเวนรอนแรมไปทำข่าวต่างจังหวัดหลาย ๆ แห่งเป็นเวลานาน ๆ นั้น ผู้เขียนคิดว่าออกจะเกินกำลังผู้หญิงอยู่บ้างถึงแม้จะแกร่งสักปานใดก็ย่อมมีวันเหนื่อยล้าและยอมต้องการเวลาพักผ่อนมากขึ้นสักเล็กน้อย ซึ่งเรื่องนี้คุณลควาล์ดียอมรับว่าบางครั้งก็เหนื่อยมากจนทำให้มีปัญหาต่อการเขียนบท กล่าวคือ เขียนบทไม่ออก หรือบางครั้งก็เขียนได้ไม่ดีเพราะมีเวลาพักผ่อนน้อย ประกอบกับต้องรับนิคชอบการตัดต่อข่าวประจำวันของบริษัทฯ ในระหว่างที่ตร.สม.เกียรติไม่อยู่ บางครั้งจึงไม่สามารถทุ่มเวลาให้กับคุณภาพชีวิต ได้เท่าที่นัก ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวผู้เขียนใคร่เสนอขอเสนอแนะดังนี้

1. ในกรณีที่เป็นการทำข่าวในต่างจังหวัด ผู้รายงานข่าว (คุณลควาล์ดี) ควรจะลดการติดตามช่างภาพออกไปทำข่าวด้วยตัวเองในบางครั้งเพื่อจะได้มีเวลาพักผ่อนสำหรับคิคมท เพียงแต่ให้แนวคิดกับช่างภาพจนเป็นที่เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำก็พอ อีกทั้งจะเป็นการให้ช่างภาพได้มีโอกาสและมีส่วนร่วมในการแสดงความสามารถอันอาจจะช่วยให้รายการดีขึ้นไปอีก ควรวางใจช่างภาพให้มากขึ้น เวลาที่ท่านไปหลังจากที่ร่วมงานกันมาจนถึงปัจจุบันผู้เขียนคิดว่าช่างภาพคงมีประสบการณ์และเข้าใจแนวทางและความต้องการ และจุดประสงค์ของรายการ และเจ้าของรายการคือคุณลควาล์ดี เพียงพอ

2. เนื่องจากคุณภาพชีวิตมีความดีในการนำเสนอค่อนข้างสูง ดังนั้น จึงต้องมีเรื่องเก็บ (Stock) ไว้สำหรับออกอากาศล่วงหน้าเพียงพอ เพื่อจะได้มี เวลาผลิตรายการได้อย่างปรกติ โดยไม่เร่งรีบร้อนจนเกินไป เพราะรายการนี้คงได้ กล่าวแล้วว่าต้องใช้เวลาพอสมควรจึงจะไต่ลงงานที่ดี ดังนั้นเพื่อเป็นการสะดวกและ ผ่อนแรงทีมงาน รวมทั้งเพื่อที่จะสามารถเสนอคุณภาพชีวิตของคนโดยได้กว้างขวาง ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศทางบริษัท น่าจะได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาในต่าง จังหวัดของแต่ละภูมิภาคซึ่งเป็นนักศึกษาที่เรียนเกี่ยวข้องกับการสื่อสารมวลชน เช่น วิทยาลัยครูต่าง ๆ เสนอเรื่องที่นำเสนอในภูมิภาคของตนส่งมาให้บริษัท บางครั้งอาจจะ ให้นักศึกษากังกล่าวได้ผลิตรายการสำเร็จรูปเลย กล่าวคือ ทั้งบันทึกภาพและเขียนบท ส่งมา โดยให้ค่าตอบแทนตามที่เห็นสมควร เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่นักศึกษาค้น สื่อสารมวลชนได้ฝึกฝนและมีประสบการณ์ในงานสื่อสารมวลชนอันจะช่วยให้ประเทศไทย มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญและมีประสิทธิภาพด้านการสื่อสาร เพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

สำนักหอสมุด